

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

Коммерциялық емес акционерлік қоғамы «Ғұмарбек Дәукеев
атындағы АЛМАТЫ ЭНЕРГЕТИКА ЖӘНЕ БАЙЛАНЫС
УНИВЕРСИТЕТІ

Жылуэнергетикалық қондырғылар кафедрасы

«БЕКІТЕМІН»

ЖЭЖТИ директоры

доцент т.ғ.к., Бахтияр Б.Т.

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ г.
(подпись)

«Қорғауға жіберілді»

Кафедраменгерушісі

т.ғ.к., профессор Кибарин А.А.

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

ДИПЛОМДЫҚ ЖҰМЫС

Тақырыбы: Бірыңғайландырылған КВ-ГМ-11.63 және КВ-ГМ-23,2 су жылытатын қазандары бар «Жас қанат» ықшам жылыту қазандығының жобасы.

5B071700-Жылуэнергетика мамандығы бойынша

Орындаған: Онайбаев Нурлыбек, ТЭСқ-16-1

(студенттің аты - жөні)

(тобы)

Ғылыми жетекші: т.ғ.д., профессор Орумбаев Р.К.

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

Пікір жазушы: _____

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

Мөлшер бақылаушы: Олжабаева Қ.С. PhD торы, ЖЭҚ кафедрасының аға оқытушысы

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

Кенесшілер :

Экономикалық бөлім бойынша :

Аға оқытушы Сатымова М.Е.

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

Өмір тіршілігі қауіпсіздігі бойынша:

Аға оқытушы Бекмуратова Н.С.

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

(аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

« _____ » _____ 20 ____ ж.
(қолы)

Алматы 2020 ж.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

Коммерциялық емес акционерлік қоғамы

**Ғұмарбек Дәукеев атындағы
АЛМАТЫ ЭНЕРГЕТИКА ЖӘНЕ БАЙЛАНЫС УНИВЕРСИТЕТІ**

Жылуэнергетика және жылу техника институты
"Жылуэнергетика" 5B071700 мамандығы
Жылу энергетикалық қондырғылар кафедрасы

жұмысты орындауға берілген

ТАПСЫРМА

Студент Онайбаев Нурлыбек Парахатович

(аты - жөні)

Жұмыс тақырыбы Бірыңғайландырылған КВ-ГМ-11.63 және КВ-ГМ-23,2 су жылытатын қазандары бар «Жас қанат» ықшам жылыту қазандығының жобасы.

ректордың «11» 11. 2019ж. №147 бұйрығы бойынша бекітілген.

Аяқталған жұмысты тапсыру мерзімі: « » 20 ж.

Жұмысқа бастапқы деректер (талап етілетін жұмыс нәтижелерінің параметрлері және нысанның бастапқы деректері)

Дипломдық жұмыстың мақсаты, "Жас-қанат" жылу қазандығының жобасы бойынша негізгі есеп айырысулар жүргізіу. КВ-ГМ-23,2 қазандығы үшін жылу және гидравликалық есебін жүргізу. КВ-ГМ-11,63 қазандығы үшін жылу және гидравликалық есебін жүргізу. Қазандықтың құрастырылуының сипаттамасын көрсету.

КВ-ГМ-11,63 және КВ-ГМ-23,2 қазандықтарының қосалқы жабдықтарын сипаттау.

Сызба материалдарының (міндетті түрде дайындалатын сызуларды көрсету)

тізімі

1. КВ-ГМ-23,2су жылытатын қазандықтың жалпы түрі

2. Жас-Қанат қазандығының технологиялық схемасы

Негізгі ұсынылатын әдебиеттер

1. Роддатис К.Ф. Котельные установки: Учебное пособие для студентов неэнергетических специальностей ВУЗов. - М.: Энергия, 1977. - 432 с. с ил.
2. Тепловой расчет котельных агрегатов (нормативный метод) (Под ред. Н. В. Кузнецова и др.);
3. Бузников Е.Ф. Производственные и отопительные котельные: М.: 4. Энергоатомиздат, 1984. - 248 с.: ил.
4. Баранов П.А. Эксплуатация и ремонт паровых и водогрейных котлов: М.: Энергоатомиздат, 1986. - 264 с.
5. Рихтер Л. А. и др. Вспомогательное оборудование тепловых электростанций: Учебное пособие для вузов / Л. А. Рихтер, Д. П. Елизаров, В. М. Лавыгин. — М.: Энергоатомиздат, 1987. — 216 с, ил.
6. Бадагуов, Е. Т. Паровые и водогрейные котлы. Безопасность при эксплуатации. Приказы, инструкции, положения / Е.Т. Бадагуов. - М.: Альфа-пресс, 2010г. - 190 с.

Жұмыс бойынша бөлімшелерге қатысты белгіленген кеңесшілер

бөлімшелер	кеңесші	Мерзімі	Қолы
Өміртіршілік қауіпсіздігі	аға оқытушы Бекмуратова Н.С.		
Экономика	аға оқытушы Сатымова М.Е.		

Диплом жұмысын дайындау

К Е С Т Е С І

№ p/c	Тарау аттары, әзірленетін сұрақтардың тізімі	Жетекшіге ұсыну мерзімдері	Ескерту
1	Қолданыстағы қазандықтың сипаттамаларымен танысу	19.03.2020 ж.	
2	Қазандықтың негізгі қолданыстағы жабдықтарын талдау	18.04.2020 ж.	
3	Қосалқы қондырғыларды таңдау	27.04.2020 ж.	
4	КВ-ГМ-11,63 және КВ-ГМ-23,2 қазандықтарының өндірістік шығындардың сипаттамасы	02.05.2020 ж.	
5	Өмір тіршілік қауіпсіздігі бөлімімен танысу	07.05.2020 ж.	

Тапсырманың берілген уақыты « _____ » _____ 20__ ж.

Кафедра меңгерушісі _____ т.ғ.к., профессор Кибарин А.А.
(қолы) (аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

Жұмыс жетекшісі _____ т.ғ.д., профессор Орумбаев Р.К.
(қолы) (аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы)

Орындалатын тапсырманы қабылдаған студент _____ Онайбаев Нурлыбек
(қолы) (аты -жөні)

АҢДАТПА

Дипломдық жұмыста КВ-ГМ-11,63 және КВ-ГМ-23,2 бірыңғайландырылған су жылыту қазандықтары бар "Жас-қанат" ықшам жылыту қазандығының жобасы көрсетілген. КВ-ГМ-11,63 және КВГМ-23,2 қазандықтары үшін жылулық есебі ұсынылған. КВ-ГМ-23,2 қазандығына арналған сорғы жабдығын таңдау бойынша негізгі техникалық шешімдер ұсынылған. КВГМ-23,2 бірыңғайландырылған су жылыту қазандығын пайдалану жөнінде пысықтау арнайы сұрақтары қарастырылған.

АННОТАЦИЯ

В дипломной работе представлен проект котельной "Жас-канат" с унифицированными водогрейными котлами КВ-ГМ-11,63 и КВ-ГМ-23,2. Для котла КВ-ГМ-11,63 и КВГМ-23,2 представлен тепловой расчет. Представлены основные технические решения по выбору насосного оборудования для котла КВ-ГМ-23,2. Специально рассмотрены вопросы по отработке эксплуатации унифицированной водогрейной котельной КВГМ-23,2.

ANNOTATION

The thesis presents the project of the "Zhas-Kanat" boiler house with unified hot water boilers KV-GM-11.63 and KV-GM-23.2. for the boiler KV-GM-11.63 and KVGМ-23.2, the thermal calculation is presented. The main technical solutions for the choice of pumping equipment for the KV-GM-23.2 boiler are presented. the issues of testing the operation of the unified hot water boiler KVGМ-23.2 are Specifically considered.

Мазмұны

Кіріспе	5
1 КВ-ГМ-23,2 су жылыту қазандығының техникалық сипаттамалары.....	8
1.1 Жылу өнімділігі.....	8
1.2 Жылыту орны камерасы.....	11
1.3 Конвективті бөлігі.....	12
1.4 Газ-мазутты жанарғы.....	12
1.5 Бекіту қорғау құрылысы.....	13
1.6 Қазанды қаптау.....	13
1.7 Металл құрылымдары.....	14
1.8 Соққы толқындар генераторы.....	14
1.9 Қазан арматурасы.....	15
1.10 Қазандық жабдықтары.....	16
2 КВ-ГМ-11,62 су жылыту қазандығының жылулық есебі.....	17
2.1 КВ-ГМ-11,62 қазандық оттығындағы жылу алмасуды есептеу.....	18
2.2 КВ-ГМ-11-62 су жылыту қазандығының гидравликалық есебі.....	23
3 КВ-ГМ-23,2 су жылыту қазандығының жылулық есебі	34
3.1 КВ-ГМ-11,62 қазандық оттығындағы жылу алмасуды есептеу.....	35
3.2 КВ-ГМ-11-62 су жылыту қазандығының гидравликалық есебі.....	40
4 КВ-ГМ-23,2 су жылыту қазандығының қосалқы сорғы жабдығын таңдау.....	51
5 КВ-ГМ-23,2 бірыңғайландырылған су жылыту қазандығын пайдалану мәселелері.....	53
6 Экономика бөлімі.....	61
7 Өмір тіршілік қауіпсіздік бөлімі.....	64
7.1 Жұмыс бөлмесіндегі микроклимат параметрлеріне талдау жасау....	64
7.2 Жылу Электр Орталығының қоршаған ортаға әсері яғни зиянды заттардың әсері.....	68
Қорытынды.....	74
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.....	76
А қосымшасы.....	77
Ә қосымшасы.....	78

ДЖ-5В071700-КО-ТЖ							
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні	Мазмұны	Бет	Беттер
Орындаған		Онайбаев Н.П				6	57
Жетекші		Орумбаев РК.					
Реценз.		Астаубаев М.Н.				АЭЖБУ, ЖЭЖЖТИ, ЖЭК каф., ТЭСк-16-1	
М. Бақыл.		Серіковна Қ.					
Бекітуші							

1 КВ-ГМ-23,2 су жылыту қазандығының техникалық сипаттамалары

1.1 Жылу өнімділігі

а) табиғи газ отыны - 6 - 20 Гкал/сағ.

б) мазут отыны - 12 - 20 Гкал/сағ.

Жас-канат қазандығының жалпы көрінісі 1.1-суретте көрсетілген.

Сурет 1.1 - Жас-Қанат қазандығының жалпы көрінісі

1.1.1 Судың жұмыс қысымы - 10,3-ден 20 кгс/см²-ге дейін, (2,0 МПа-ға дейін).

а) қазандықтан шығатын судың қысымы кемінде -10,3 кгс / см²-, (1,03 МПа).

1.1.2 Су температурасы

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		8

және жоғарғы конвективную бөлігі қызмет көрсету үшін барлық құбыр жану және конвективной бөліктерін қазанды теплоизолированной ішінен дверкой немесе клапандармен. Алаңдардың қаңқасының және қазандықтың конвективті бөлігінің барлық элементтері күшейтілген.

Қаңқаны үш белгіде ұстап тұратын тұғырлар қаңқаға қосымша кеңістікті қаттылықты береді.

1.8 Соққы толқындар генераторы

Кезде қысқа мерзімді жұмысы және авариялық отын - мазут тазалау үшін конвективной бетінің қазандықтың от золовых және сажистых шөгінділердің қарастырылған генератор соқпалы толқындардың (ГУВ).

Соққы толқындар генераторын (ГУВ) пайдалану нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі: ГУВ-38 ПМД ЖТҚ 066753.03, ГОСТ Р 50592-93 сәйкес келеді; ТУ 7188-012-46119278-99. ЖТҚ ЖТҚ ММВ – 38 ЖТҚ паспорты және техникалық сипаттамасы 066753.03.

Техникалық сипаттамалары ГУВ-38 ПМД :

- ГУВ, МПа (кгс/см²) патронындағы оқ-дәрі газдарының ең жоғары қысымы-175 (1800).

- Жұмыс ресурсы, импульстер саны-5000.

- Габариттік өлшемдері, мм

- ұзындығы - 200;

- ұзындығы соплом - 400 ... 1000;

- ені - 140;

- биіктігі - 200;

- шүмектің сыртқы диаметрі - 25 – 40 – 60;

- бұйымның салмағы, кг - 10 артық емес.

ГУВ бұйымы мынадай негізгі бірліктерден тұрады (паспортты қараңыз): бекітпеден, қазанды бөліктен, көтермелі қашықтықтан соғу-түсіру механизмінен, шүмектен, негізден, ГУВ тасымалдауға арналған тұтқадан және бекітпенің тұтқасынан.

1.9 Қазан арматурасы

Қазандарды жеткізу жинақтылығы 1.1 кестеде көрсетілген.

1.1 кесте - қазандарды жеткізу жинақтылығы

	КВ- ГМ-11,63-150 с СТГ	КВ- ГМ-11,63-150 ГИО-сыз	КВ- ГМ-23,26-150 ГИО-сыз	КВ- ГМ-23,26-150 с СТГ
Клапан 1213-6-0			14	14

Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні	ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
						14

			ль КВт/айнал ым мин		Сан ы	ь КВт/об.мин.
КВ-ГМ- 23,26-150	ДН-17 г.Бийск	1	160/750	ВДН-12,5у г.Бийск		75/1000

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		16

$$M = 0,4 \text{ (0,43)}$$

16 Оттықтағы артық ауа коэффициенті:

$$\alpha_T = 1,10 \text{ (1,15)}$$

17 Оттыққа түсетін ауаның температурасы:

$$t_B = 10^\circ\text{C}$$

18 Оттыққа ауамен енгізілетін жылу:

$$Q_B = \alpha_T \times c_B \times t_B \times V_0 = 28 \text{ Ккал/кг}$$

19 1 кг отын оттығындағы пайдалы жылу бөлу. Осы формула бойынша табамыз:

$$Q_T = \frac{Q_p(100 - q_3)}{100} + Q_B = 8655,6(9695,5) \text{ Ккал/кг}$$

20 Отынның жануының теориялық температурасы. Жылу құрамы кестесі бойынша:

$$\Theta_a = 1860 \text{ (1878)}^\circ\text{C}$$

21 Оттықтан шығатын газдардың температурасы:

$$\Theta''_a = 980,8 \text{ (1005,6)}^\circ\text{C}$$

22 Оттықтан шығатын газдардың энтальпиясы:

$$I''_T = 3918 \text{ (4187)} \text{ Ккал/кг}$$

23 Оттықтағы сәулеленумен берілген жылу. Осы формула бойынша табамыз:

$$Q_L = \varphi(Q_T - I''_T) = 4652,6 \text{ (5367)} \text{ Ккал/кг}$$

Қазан фестонын есептеу

1 Фестонның толық беті. Конструкциядан:

$$H_\phi = 4,2 \text{ M}^2$$

2 Толық сәуле-фестон шоғырының бетін қабылдайды. Конструкциядан:

$$H_\lambda = 2,2 \text{ M}^2$$

3 Фестон құбырларының диаметрі. Конструкциядан:

$$d \times s = 57 \times 4$$

4 Салыстырмалы қадам. Конструкциядан:

$$S_1/d = 81 : 57 = 1,42$$

5 Салыстырмалы бойлық қадам:

$$S_2/d = 230 : 57 = 4,03$$

6 Газ жүрісі бойынша құбырлар қатарының саны:

$$z = 2 \text{ Кол.}$$

7 Газ жүрісі бойынша құбырлар қатарының саны:

$$F = 1,15 \text{ M}^2$$

8 Газдардың сәуле шығаратын қабатының тиімді қалыңдығы:

$$s = 0,473 \text{ м}$$

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		19

34 Сәулеленумен жылу беру коэффициенті:

$$\alpha_l = a \times c_a \times \alpha_l = 8,1 \text{ Ккал/м}^2 \text{ сағ}$$

35 Газдардан суға жылу беру коэффициенті:

$$k = \frac{\alpha_l + \alpha_k}{1} + \varepsilon(\alpha_l + \alpha_k) = 50,1 (48,8) \text{ Ккал/м}^2 \text{ сағ}$$

36 Жылу беру теңдеуі бойынша конвективті бөлікті жылу қабылдау:

$$Q_T = k \times H \times \frac{\Delta t}{B_p} = 3533 (3044) \text{ Ккал/кг}$$

37 Жылу беру теңгерімі мен теңдеуі бойынша жылу қабылдаудың айырмашылығы:

$$\Delta Q = 100 \times \frac{Q_T - Q_6}{Q_6} = 1,13 (-0,29)\%$$

Жылу балансын анықтау

1 Пайдалы пайдаланылған жылу-газ (мазут):

$$Q'' = Q_p \times \eta_{ka} \times 0,01 = 8049 (8691) \text{ Ккал/м}^3 \text{ (кг)}$$

2 Қазандықтың жеке элементтері бойынша пайдалы пайдаланылатын жылу:

2.1 Оттықта:

$$Q_T = 2609,8 (3402) \text{ Ккал/м}^3 \text{ (кг)}$$

2.2 Фестонда:

$$Q_\phi = 4652 (5367) \text{ Ккал/м}^3 \text{ (кг)}$$

2.3 Бұл конвективной бөліктері:

$$Q_{\text{конвек}} = 3533 (3044) \text{ Ккал/м}^3 \text{ (кг)}$$

3 Қазандық элементтері бойынша пайдалы пайдаланылған жылу сомасы:

$$Q_{\text{пол}} = \sum Q_T + Q_\phi + Q_{\text{конвек}} = 8344 (8565) \text{ Ккал/м}^3 \text{ (кг)}$$

Қазандықтың жылу балансының есептеу байламдары:

$$\Delta Q = Q'' - Q_{\text{пол}} (1 - q_4) | 100 = -2,95 (1,26) \text{ Ккал/м}^3 \text{ (кг)}$$

Қазандықтың жылу балансының салыстырмалы байланысы:

$$\Delta \frac{Q}{Q_p} = \left(\Delta \frac{Q}{Q_p} \right) \times 100 \approx -0,034 (0,012)\%$$

2.2 КВ-ГМ-11-62 су жылыту қазандығының гидравликалық есебі

1 КВ-ГМ-11-62 су жылыту қазандығының гидравликалық есебі

$$Q = 10 (10) \text{ ккал/ч (МВт)}$$

2 Кіре берістегі су температурасы:

						ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні			23

$$t' = 70^{\circ}\text{C}$$

3 Қазандықтан шығатын судың температурасы:

$$t'' = 150^{\circ}\text{C}$$

4 Судың орташа температурасы:

$$t_{\text{ср}} = t' + t'' = 110^{\circ}\text{C}$$

5 Қазан арқылы су шығыны (ең көп жақшада)

$$D = 123,6\text{т/час}$$

6 Судың орташа үлес көлемі:

$$v_{\text{в}} = 0,0010506\text{м}^2/\text{кг}$$

7 Секундтық су шығыны:

$$D_{\text{сек}} = D v_{\text{в}} \times 10^3 / 3600 = 0,036\text{м}^3/\text{сек}$$

Ысырма кедергісі

8 Ысырма қимасы:

$$F_{\text{задв}} = 0,785 \times d^2 = 0,04906\text{м}^2$$

9 Екі ысырмадағы су жылдамдығы:

$$w = \frac{D_{\text{сек}}}{F_{\text{задв}}} = 0,73\text{м/сек}$$

10 Ысырманың кедергі коэффициенті:

$$\zeta = 0.2$$

11 Ысырма кедергісі:

$$\Delta P = \frac{\zeta w^2}{2g v_{\text{в}}} = 5,2\text{кг/м}^2$$

Кіріс коллекторының жеткізуші құбырлары

12 Саны:

$$n = 2$$

13 Құбырдың сыртқы диаметрі және қабырға қалыңдығы:

$$d \times \delta = 219/10\text{мм}$$

14 Құбырдың көлденең қимасының ауданы:

$$F_{\text{тр}} = 0,785 \times d^2 \times 2 = 0.098\text{м}^2$$

15 Келтірілген үйкеліс коэффициенті:

$$\lambda_0 = 0.06\text{М}$$

16 Құбыр ұзындығы:

$$l = 8\text{М}$$

17 Үйкеліс кедергісі коэффициенті:

$$\zeta_{\text{тр}} = \lambda_0 \times l = 0,48$$

						ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні			24

18 Бұрылыс кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{пов}} = 0.2$$

19 Бұрылыстар саны:

$$n = 2$$

20 Кедергінің жиынтық коэффициенті:

$$\sum \zeta = \zeta_{\text{тр}} - \sum \zeta_{\text{поа}} = 0,68$$

21 Құбырлардағы су жылдамдығы:

$$w \frac{D_{\text{сек}}}{F_{\text{задв}}} = 0,73 \text{ м/сек}$$

22 Құбыр кедергісі:

$$\Delta P_{\text{тр}} = \frac{\sum \zeta \times w^2}{2g v_B} = 17,7 \text{ кГ/м}^2$$

Қазандықтың төменгі оттық экраны

23 Экран құбыр диаметрі және қалыңдығы:

$$d \times \delta = 60 \times 4$$

24 Төменгі экранның бұру түтіктерінің саны:

$$n = 66$$

25 Экранның бұру құбырларының қимасы:

$$F_{\text{экр}} = 0,785 \times d^2 \times n = 0,1455 \text{ м}^2$$

26 Коллекторлардың қимасы:

$$F_{\text{кол}} = 0,098 \text{ м}^2$$

28 Экранға кіру кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{вх}} = 0,7$$

29 Келтірілген үйкеліс коэффициенті:

$$\lambda_0 = 0,40 \frac{1}{\text{м}}$$

30 Құбыр ұзындығы:

$$l = 12,39 \text{ м}$$

31 Үйкеліс кедергісі коэффициенті:

$$\lambda = \lambda_0 \times l = 4,956$$

32 Коллекторға шығу кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{вых}} = 1,5$$

33 90° - ға экран түтіктерінің бұрылу кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{пов}} = 0,2$$

34 Кедергінің жиынтық коэффициенті:

$$\sum \zeta = \zeta_{\text{вх}} + \lambda + \zeta_{\text{вых}} + \zeta_{\text{пов}} = 7,356$$

35 Экрандық құбырлардағы су жылдамдығы:

						ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні			25

$$n = 66$$

3 Экранның бұру құбырларының қимасы:

$$F_{\text{экран}} = 0,785 \times d^2 \times n = 0,1455 \text{ м}^2$$

4 Коллекторлардың қимасы:

$$F_{\text{кол}} = 0,098 \text{ м}^2$$

5 Қатынасы:

$$\frac{F_{\text{от}}}{F_{\text{п}}} = \frac{F_{\text{экран}}}{F_{\text{кол}}} = 1,47 > 1$$

6 Экранға кіру кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{вх}} = 0.7$$

7 Келтірілген үйкеліс коэффициенті:

$$\lambda_0 = 0.40 \text{ 1/м}$$

8 Жоғарғы және алдыңғы экран құбырларының ұзындығы:

$$l = 12.9 \text{ м}$$

9 Үйкеліс кедергісі коэффициенті:

$$\lambda = \lambda_0 \times l = 5.16$$

10 Коллекторға шығу кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{вых}} = 1.5$$

11 90° - ға экран түтіктерінің бұрылу кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{пов}} = 0,2$$

12 Кедергінің жиынтық коэффициенті:

$$\sum \zeta = \zeta_{\text{вх}} + \lambda + \zeta_{\text{вых}} = 7.56$$

13 Экрандық құбырлардағы су жылдамдығы:

$$w = \frac{D_{\text{сек}}}{F_{\text{экр}}} = 0,23 \text{ м/с}$$

14 Жоғарғы және алдыңғы экранның кедергісі:

$$\Delta P = \frac{\Delta P \times w^2}{2g\nu_B} = 23 \frac{\text{кГ}}{\text{м}^2}$$

Бүйірлік экран:

1 Экранның бұру құбырларының қимасы:

$$F_{\text{экран}} = 0,785 \times d^2 \times n = 0,1278 \text{ м}^2$$

2 Бүйір экранына (коллекторлардың) жеткізуші құбырлардың қимасы:

$$F_{\text{кол}} = 0,098 \text{ м}^2$$

3 Қатынасы:

$$\frac{F_{\text{от}}}{F_{\text{под}}} = \frac{F_{\text{экран}}}{F_{\text{кол}}} = 1,3 > 1$$

4 Экранға кіру кедергісінің коэффициенті (кіру саны-5):

						ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні			27

15 Есептік коэффициент:

$$M = 0,4 \quad (0,43)$$

16 Оттықтағы артық ауа коэффициенті:

$$\alpha_T = 1,10 \quad (1,15)$$

17 Оттыққа түсетін ауаның температурасы:

$$t_B = 30^\circ\text{C}$$

18 Оттыққа ауамен енгізілетін жылу:

$$Q_B = \alpha_T \times c_B \times t_B \times V_0 = 19 \text{ Ккал/кг}$$

19 1 кг отын оттығындағы пайдалы жылу бөлу. Осы формула бойынша табамыз:

$$Q_T = Q_p(100 - q_3)/100 + Q_B = 8804,2 \text{ Ккал/кг}$$

20 Отынның жануының теориялық температурасы. Жылу құрамы кестесі бойынша:

$$\Theta_a = 1874(1960)^\circ\text{C}$$

21 Оттықтан шығатын газдардың температурасы:

$$\Theta''_a = 1100(1075)^\circ\text{C}$$

22 Оттықтан шығатын газдардың энтальпиясы:

$$I''_T = 5487 \quad (5756) \text{ Ккал/кг}$$

23 Оттықтағы сәулеленумен берілген жылу. Осы формула бойынша табамыз:

$$Q_L = \varphi(Q_T - I''_T) = 3280,7 \quad (3014,6) \text{ Ккал/кг}$$

Қазан фестонын есептеу

1 Фестонның толық беті. Конструкциядан:

$$H_\Phi = 10,3 \text{ M}^2$$

2 Толық сәуле-фестон шоғырының бетін қабылдайды. Конструкциядан:

$$H_L = 7,5 \text{ M}^2$$

3 Фестон құбырларының диаметрі. Конструкциядан:

$$d \times s = 57 \times 4$$

4 Салыстырмалы қадам. Конструкциядан:

$$S_1/d = 81 : 57 = 1,42$$

5 Салыстырмалы бойлық қадам:

$$S_2/d = 230 : 57 = 4,03$$

6 Газ жүрісі бойынша құбырлар қатарының саны:

$$z = 2 \text{ Кол.}$$

7 Газ жүрісі бойынша құбырлар қатарының саны:

$$F = 4,03 \text{ M}^2$$

8 Газдардың сәуле шығаратын қабатының тиімді қалыңдығы:

$$s = 0,473 \text{ м}$$

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		36

$$K = 74,2 (51,4) \text{ Ккал/м}^2 \text{сағ } ^\circ\text{C}$$

28 Фестонның жылу қабылдауы:

$$Q_{\text{л}}^{\Phi} = kN_p \frac{\Delta t}{B_p} = 294 (212) \text{ Ккал/кг}$$

29 Жылу беру теңгерімі мен теңдеуі бойынша жылу қабылдаудың айырмашылығы:

$$- = (Q_{\text{л}}^{\Phi} - Q_{\text{б}}) / Q_{\text{б}} \times 100 = 35,2\% (68\%)$$

1 және 2 сатылы конвективті шоғырын есептеу

1 Конвективті будың екі сатылы құбыр диаметрі:

$$d \times s = 28 \times 3$$

2 Құбырлардың бірінші және екінші буында екі дәрежеде орналасуы:

Шахматное

3 Екі конвективті буда құбырлардың салыстырмалы көлденең қадамы:

$$S_1 / d = 64 : 28 = 2,285$$

4 Екі конвективті будың салыстырмалы бойлық қадамы:

$$S_2 / d = 40 : 28 = 1,428$$

5 Қазандықтың барлық конвективті бөлігін қыздырудың жиынтық беті:

$$H = 411$$

6 Екі буындағы газ жүрісі бойынша құбыр қатарының саны:

$$Z = 72 \text{ саны.}$$

7 Бірінші және екінші буындағы газдардың өтуі үшін тірі қима:

$$F = 2,56 \text{ м}^2$$

8 Газдардың сәуле шығаратын қабатының тиімді қалыңдығы:

$$S = 0,083 \text{ м}$$

9 Отынның есептік шығыны-табиғи газ, жақшадағы (мазут үшін):

$$B_p = 2660 (24430) \text{ Кг/сағ}$$

10 Газдардың орташа көлемі:

$$V_r = 12,1 (12,92) \text{ м}^3 / \text{кг}$$

11 Бу және ұшатомды газдардың көлемдік үлесі:

$$r_n = 0,227$$

12 Су буының көлемдік үлесі:

$$r_{\text{H}_2\text{O}} = 0,104$$

13 Бірінші конвективті будың алдындағы газ температурасы:

$$\theta' = 1195 (1197) ^\circ\text{C}$$

14 Бірінші конвективті будың алдындағы газдың энтальпиясы:

$$I'' = 3723 (4024) \text{ Ккал/кг}$$

15 Сорылған ауа жылы:

$$I_{\text{прис}} = 4,7 \text{ Ккал/кг}$$

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		38

16 Екінші будан (қазан) кейінгі газ температурасы:

$$\Theta'' = 157 (220)^\circ\text{C}$$

17 Екінші конвективті шоғырдағы (қазан) газдардың энтальпиясы:

$$I''_{\text{котлом}} = 615 (903)\text{Ккал/кг}$$

18 Екінші конвективті шоғырдағы (қазан) газдардың энтальпиясы:

$$Q_6 = I'' - I''_{\text{котлом}} + I''_{\text{прис}} = 4668 (4625,7)\text{Ккал/кг}$$

19 Бірінші конвективті буға кіретін су температурасы:

$$t'_b = 110^\circ\text{C}$$

20 Екінші конвективті шоғырдан шығатын судың температурасы:

$$t''_b = 148^\circ\text{C}$$

21 Үлкен температуралық арын:

$$\Delta t_{\text{бол}} = 1085 (1087)^\circ\text{C}$$

22 Аз температуралық арын:

$$\Delta t_{\text{менш}} = 67 (110)^\circ\text{C}$$

23 Орташа арифметикалық температуралық арын:

$$\Delta t_{\text{лог}} = (\Delta t_6 - \Delta t_m) / \lg(\Delta t_6 / \Delta t_m) = 318 (379)^\circ\text{C}$$

24 Газдардың орташа температурасы:

$$\Theta_{\text{ср}} = 0,5 (\Theta' + \Theta'') = 440 (510)^\circ\text{C}$$

25 Газдардың секундтық шығыны:

$$V_{\text{Гсек}} = \frac{V_{\text{Г}} V_{\text{р}} T_{\text{ср}}}{273} \times 3600 = 85,5 (82,1)\text{М}^3/\text{сек}$$

26 Конвективті будағы газдардың орташа жылдамдығы:

$$W_{\text{Г}} = \frac{V_{\text{Гсек}}}{F} = 8,8 (9,3)\text{м/сек}$$

27 Конвекцияның жылу беру коэффициенті:

$$\alpha_k = 83,9 (82,5)\text{Ккал/м}^2\text{ч }^\circ\text{C}$$

28 Жылыту бетінің жылу кернеуі:

$$q = \frac{B_{\text{р}} Q_6}{H} = 83165,3 (74617,8)\text{Ккал/сағ} \times \text{м}^2$$

29 Ластану коэффициенті:

$$\varepsilon = 0,01 (0,01)\text{м}^2\text{сағ }^\circ\text{C/ккал}$$

30 Қабырғалардың сыртқы ластану температурасы:

$$t_3 = t + \varepsilon q = 1377 (1236)^\circ\text{C}$$

31 Ағынның сіңіру күші:

$$p_{\text{нс}} = p \times r_{\text{нс}} (p = 1\text{атм}) = 0,27 \text{ м} \times \text{ат}$$

32 Үшатомды газдармен сәулелердің әлсіреу коэффициенті:

$$k_p = 4,3$$

33 Газдардың кара түсті дәрежесі:

$$a = 0,087$$

34 Сәулеленумен жылу беру коэффициенті:

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		39

Қайта жіберу құбырлардың кедергісі

1 Құбырлар саны:

$$n = 4$$

2 Өткізу құбырлары қабырғаларының диаметрі мен қалыңдығы:

$$d \times \delta = 203 \times 10$$

3 Қайта жіберу құбырларының қимасы:

$$F_{\text{переп}} = 0,785 \times d^2 \times n = 0,1051 \text{ м}^2$$

4 Келтірілген үйкеліс коэффициенті:

$$\lambda_0 = 0,40 \text{ 1/м}$$

5 Қайта жіберу құбырларының ұзындығы:

$$l = 5,75 \text{ м}$$

6 Үйкеліс кедергісі коэффициенті:

$$\lambda = \lambda_0 \times l = 2,3$$

7 90° құбырлардың 2 бұрылу кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{пов}} = 2 \times 0,2 = 0,4$$

8 Коллекторға кіру кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{вх}} = 0,7$$

9 Коллекторға шығу кедергісінің коэффициенті:

$$\zeta_{\text{вых}} = 1,5$$

10 Кедергінің жиынтық коэффициенті:

$$\sum \zeta = \zeta_{\text{вх}} + \lambda + \zeta_{\text{вых}} + \zeta_{\text{пов}} = 8,35$$

11 Қайта жіберу құбырларындағы судың жылдамдығы:

$$w = D_{\text{сек}} / F_{\text{перепуск}} = 0,68 \text{ м/с}$$

12 Қайта жіберу құбырлардың кедергісі:

$$\Delta P = \sum \zeta \times w^2 / 2g v_b = 190 \text{ кг/м}^2$$

Конвективті бөліктің төменгі экраны

1 Жоғарғы конвективті экранның Құбыр қабырғаларының диаметрі мен қалыңдығы:

$$d \times \delta = 60 \times 3,5$$

2 Төменгі конвективті экранның бұрғыш құбырларының саны:

$$n = 66$$

3 Экранның бұру құбырларының қимасы:

$$F_{\text{экр}} = 0,785 \times d^2 \times n = 0,1455 \text{ м}^2$$

4 Коллекторлардың қимасы:

$$F_{\text{кол}} = 0,098 \text{ м}^2$$

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		47

Қазандықтың алаңдарында және баспалдақтарында, қосалқы жабдықтарда және қазандық үй-жайында құрылыс қоқыстары мен бөгде заттардың жоқтығын тексеру. Барлық бөтен заттарды және құрылыс қоқыстарын жинау.

Қазандық үй-жайдың жарығының жеткіліктілігін және авариялық жарықтың жарамдылығын тексеру.

Құбырлардың жылжымалы және қозғалмайтын тіректері мен қазандық блоктарының жай-күйін тексеру.

Қазандықты сумен толтыру кезінде қазандықтың айналмалы жүйесінен ауаны шығару үшін экрандардың жоғарғы коллекторларында, бұрылмалы экранда (бүйірінде) және қайта іске қосу құбырларында барлық ауа өткізгіштер ашылуы тиіс.

Қазандықтағы ауа сөндіргіштерді, олардың ішіндегі су ауасыз тегіс ағыспен жүргеннен кейін жабу керек.

Қазандықтағы барлық фланецті қосылыстардың тығыздығын тексеру.

Қазандықты циркуляцияға қою, ол үшін қазандықтан желілік судың кіре берісінде және шығуында ысырманы ашу, манометрлердің көрсеткіштері бойынша көз жеткізу.

Егер қазандықты іске қосқанға дейін онда фланецті қосылыстарды бөлшектеуге байланысты жұмыстар жүргізілсе, онда 3-4 атм қысымында бұрандамалық қосылыстарды тарту қажет. Үлкен қысым кезінде болтты қосылыстарды тартуға тыйым салынады.

Кем дегенде 247 т / сағ құрауы тиіс қазандық арқылы су шығынын Шығыс өлшегіш бойынша тексеру. Қазандықтан шығатын судың қысымы 10,3 кгс/см²) (1,03 МПа) төмен емес.

ГУВ-да салқындатқыш суды (егер қажет болса) және мазут форсункаларын қосу. Салқындату жүйесінің жұмысын тексеру.

Алдында дайындаумен қазандық к растопке жүргізуге желдету оттық пен газ жолдарының ішінде 15 – 20 минуттан қосылған желдеткіштерімен және дымососпен. Желдету кезінде оттықтың жоғарғы жағында 2-3 мм су шегінде сиретуді ұстау. ашық шілтер алдындағы ауа қысымы кемінде 15 мм су. ст.қазандықтың конвективті шоғырының тазалығын тексеру (қоқыстың немесе жылу оқшаулағыш материалдардың қалдықтарынан).

Қазандық табиғи газбен жұмыс істегенде:

А) газ құбырынан конденсатты алып тастау, одан кейін дренаж вентильін тығыз жабу;

б) газ құбырында сақтандыру-бекіту клапанын енгізу және қорғауды қосу;

в) газ құбырының қосылған учаскесінің қазандыққа бұрылуында ысырманы біртіндеп аша отырып, үрлеу білтесі арқылы газ құбырын үрлеу және газ құбырында газ ауа (жарылыс қаупі бар) қоспасының болмауын газ талдағышпен немесе басқа да сенімді тәсілмен тексергеннен кейін, шамды жабу;

						ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні			55

Персонал нұсқаулықтар мен ережелердің талаптарын дәл білуі және орындауы тиіс.

Қазандықтың газ шаруашылығына қызмет көрсететін персонал білуі тиіс:

- а) газдануға қатысты қауіпті газ шаруашылығы орындары;
- б) газдан зардап шеккен адамдарды эвакуациялау ережесі);
- в) газдануға қатысты қауіпті орындарға бару ережесі;
- г) газдан зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету ережесі;
- д) газқағарлардың құрылғылары мен пайдалану ережелері (Сүзгіш газқағарларды қолдануға жол берілмейді).

Қазандықта және әсіресе газ құбырларына жақын жерде өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтау қажет.

Мазут және газ құбырлары, арматуралар және олардың өлшеу аспаптары жарамды күйде ұсталады. Барлық байқалған ақаулар мен ақауларды дереу түзетіңіз.

Газ құбырын қоспас бұрын, одан ауа мен газ-ауа қоспасын шығару үшін оны мұқият шайыңыз.

Барлық жөндеу және монтаждау жұмыстары толық аяқталғанға дейін құбыржолдарға мазут немесе газ беру жөніндегі операцияларға кірісуге болмайды.

Жанарғыны және дренаждарды барынша тығыздықпен өшіру керек.

Қазандықты жөндеуге тоқтатқан кезде мазут құбыры мен газ құбыры желіден бітеуішпен ажыратылады.

Қазандыққа мазут құбырының кіре берісінде бітеуіштерді алдын ала орнатпай, қазандық оттығында қандай да бір жұмыстарға жол бермеу.

Жағу алдында қазандықтың оттықтары мен газ жүрісін мұқият желдету қажет.

Оттықта өшіп қалған Алауды жағуға болмайды (бұл жағдайда қазандықты желдету және от жағуға кірісу).

Қазандықтың көрсетілген гарнитурасы арқылы жалын қағылуы мүмкін болғандықтан, жұмыс істеп тұрған қазандықтың қақпақтары мен тесіктеріне қарсы тұруға болмайды.

Барлық қазандықты Мұқият алдын ала желдетпестен, қазандықтың оттықтары мен газ құбырының ішіне адамдарды жібермеу керек.

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		60

6 Экономикалық бөлімі

Бұл дипломдық жобада шағын КВ-ГМ-11,63 және КВ-ГМ-23,2 бірыңғайландырылған су жылыту қазандықтары бар "Жас-қанат" ықшам жылыту қазандығының жобасы қарастырылуда. Кәсіпорын Алматы қаласында орналасқан. Табиғи газ отынын қолданады. Экономикалық бөлімінде капиталдық шығындарды, эксплуатациялық шығындарды және өзіндік құнды есептеуім қажет.

Өзіндік құнды есептеу үшін ең алғаш мынадан бастаймыз:

Шығындардың отын құрамы, млн тенге:

$$I_{\text{отын құрамы}} = V_{\text{жылдық}} \cdot B_{\text{отын}}$$

мұндағы,

$V_{\text{жылдық}}$ – жылу энергиясын өндіруге арналған отынның жылдық шығыны, 22580 мың м^3 .

$B_{\text{отын}}$ – отын бағасы, тенге/ м^3 . Алматы қаласындағы газдың бағасы - 29,3 тенге/ м^3 .

$$I_{\text{отын құрамы}} = 22580 \cdot 29,3 = 661,594 \text{ млн тенге}$$

Электр энергиясындағы жылдық шығындар, млн тенге:

Қазандық электр энергиясын мына тариф бойынша сатып алады:

$$I_3 = \mathcal{E}_{\text{жыл}}^{\text{ЭК}} \cdot \Pi_3$$

мұндағы,

$\mathcal{E}_{\text{жыл}}^{\text{ЭК}}$ – қазандықтың өз қажеттіліктері, млн кВт·сағ, (диплом жұмысының 2 бөлімінен мәні қабылданады);

Π_3 – электроэнергия бағасы, тенге/кВт·бағ. Алматы үшін электр энергиясының құны 15,9 тенге/кВт·сағ;

$$I_3 = 1,714 \cdot 10^6 \cdot 15,9 = 27,3 \text{ млн тенге}$$

Пайдаланылған суға жылдық шығындар, млн тенге:

$$I_{\text{су}} = 14 \text{ млн тенге}$$

Капиталдық шығын, млн тенге:

$$K = \bar{K} \cdot N_{\text{уст}} \cdot k \quad (0.0.1)$$

$$K = \dot{K} \cdot N_{\text{орнатылған}} \cdot k$$

мұндағы,

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		61

Өндірістік үй-жайлар мен жұмыс орындарының ауа ортасын қалыпқа келтіру құралдары:

- барометрлік қысымның нормаланған шамасын ұстап тұруға арналған құрылғылар;

- ауаны желдету және кондиционерлеу құрылғылары;

- зиянды факторларды оқшаулау құрылғылары;

- автоматты бақылау және сигнал беру құрылғылары;

- ауаны дезодорациялау құрылғылары.

Жұмыс бөлмесіндегі салыстырмалы ылғалдығын анықтау қажет. Керекті қажетті мәндер бар.

Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы φ , %, мына формула бойынша анықталады:

$$\varphi = \frac{A}{F} \cdot 100\%$$

Мұндағы :

A – ауаның абсолюттік ылғалдылығы, $г/м^3$;

F = 32 – құрғақ термометр температурасы кезіндегі ауаның ең жоғары ылғалдылығы, $г/м^3$.

Абсолютті ылғалдылық A, $г/м^3$ мына формула бойынша анықталады:

$$A = F_1 - 0.5 \times (T_{\text{құрғақ}} - T_{\text{ылғалды}}) \times \frac{P}{101.3}$$

$$A = 25 - 0.5 \times (28 - 24) \times \frac{100}{101.3} = 23 \text{ г/м}^3$$

Мұндағы :

F₁=25– ылғалды термометр температурасы кезіндегі ауаның ең жоғары ылғалдылығы, $г/м^3$

0,5 – Ассманның психрометріне арналған тұрақты психрометриялық коэффициенті

T_{құрғақ}= 28°C– құрғақ термометр көрсеткіштері, °C

T_{ылғалды}=24°C– ылғалды термометр көрсеткіші, °C

P=100 – барометрлік қысым, кПа.

$$\varphi = \frac{23}{32} \cdot 100\% = 72\%$$

									Бет
									68
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні					

сайып келгенде, су және әуе бассейндерінде температураны арттыруға әкеледі, мұздықтардың еріп кетуіне және соған ұқсас құбылыстарға бөгет жасайды. Егер энергияны пайдалану осындай қарқынмен өсе берсе, онда барлық осы жинақтау процесі Жердегі жылудың температурасын елеулі арттыруға әкелуі мүмкін. Өз кезегінде, барлық Жер бетінде температураны арттыру климаттың терең өзгеруін тудыруы мүмкін.

Атмосфераға түскен қатты бөлшектердің үлкен санынан осындай апаттық әсер болуы мүмкін.

1.3-кестеде қуаты 1000 МВт, органикалық отынмен жұмыс істейтін типтік ЖЭС-ның жұмысы кезінде пайда болатын әр түрлі заттардың сандық деректері туралы келтіріледі.

1.3 кесте - Қуаты 1000 МВт ЖЭС-ның жұмыс істеуі кезінде шығарылатын ластаушы заттар

Ластаушы заттар	Жылдық мөлшері
SO _x , т	1100
N _x O _x , т	350
CO ₂ , т	72500
CO	94
Қатты бөлшектер, т	300
Радиоактивтілік, Бк	259
Түтінгаздары, ГДж	1350
Жылу конденсаттан, ГДж	4050

Бүгінгі күні қолданыстағы электр станцияларының барлық түрлерінің ішінде органикалық отындағы жылу станцияларының қоршаған ортаға едәуір әсері бар. Негізгі фактордың бірі — адам денсаулығына зиянды әр түрлі ластаушы заттардың атмосфераға шығарындылары. Негізгі ластаушы заттар — күйе, күкірт диоксиді, азот, көміртегі оксиді, әсіресе, улы газ (CO), ауыр металдардың қосындылары, канцерогенді бензапирен (C₂OH₁₂). Шығарындылардың нақты құрамы қолданылатын қазандардың типтеріне және жағылатын отынның түріне байланысты ерекшеленеді. Сонымен қатар, жұмыс істеп тұрған ЖЭО маңында ауадағы оттегінің пайызды қарақатынасы азаяды. ЖЭО барлық күкіртті ангидридтің 46%-ын және өндірістік кәсіпорындар атмосфераға шығаратын көмір тозаңының 25%-ын бөледі.

Қазіргі заманғы қуатты ЖЭС-тер тәулігіне 20 000 тоннаға дейін көмірді жұмсай алады және тәулік сайын атмосфераға:

- 200 тонна азот оксидін,
- 680 тонна күкірт диоксиді және күкіртті ангидридті,
- 120-240 тонна қатты шаң бөлшектері мен күлді және күйе тастайды.

Денсаулыққа әсері

ЖЭС шығарындыларының құрамында күйе, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі, ауыр металдардың қосылыстары, бензапирен және т. б. болады. Көміртек оксиді өндірісте де, үй жағдайында да уланудың ең көп тараған себебі болып табылады. Мындаған адам жыл сайын көміртегі оксиді мен уланудың салдарынан қайтыс болады. Көміртегі оксиді миокард инфарктісінің себебі болуы және өкпенің ісінуін тудыруы мүмкін, ол плацента арқылы оңай өтеді және оттегінің кез келген жетіспеушілігіне сезімтал ұрыққа әсер етеді, бұл әсер ұрықтың қалыпты дамуына үлкен қауіп төндіруі әбден мүмкін. NO_x тобының барлық тотықтарының арасында қоршаған орта мен адам денсаулығы үшін ең қауіптісі — азот диоксиді. Қауіптілік сыныбы - екінші. Уыттылығы жоғары зат. Ауадағы азоттың диоксиді, тіпті аздаған концентрацияларда да адам ағзасында елеулі өзгерістерге әкелуі мүмкін. Бұл өткір тітіркендіргіш. Имунитетті төмендетеді. Бензапиреннен басқа, онкологияның даму қаупін ЖЭС шығарындыларындағы ұсақ дисперсті қалқымалы заттар да арттырады.

Адам денсаулығына басқа да әсері

- Тыныс алу, жүрек-қантамырлары және орталық жүйке жүйесі мүшелерінің ауру ықтималдығын арттырады;
- Имунитетті төмендетеді;
- Ауыл шаруашылығы өнімдерінің сапасын нашарлатады, өнімділікті төмендетеді;
- Климатқа теріс әсер етеді.

Кәсіпорындағы еңбек жағдайларын талдау

Жұмыстың басталуы мен аяқталуының келесі уақыты, сондай-ақ демалуға және тамақтануға арналған үзіліс белгіленеді:

- жұмыстың басталуы - 8 сағ 00 мин;
- жұмыстың аяқталуы 17 сағат 00 мин;
- түскі үзіліс -13 сағ 00 мин 13 сағ 48 мин;

1.4-кестеде - өндіріс орынның қызметкерлерінің еңбек жағдайларының нақты мәндерін нормативтік құжаттармен салыстырмалы талдау

Өндірістік орта факторлары (еңбек жағдайларының элементтері)	Нақты мәні	Нормативтік мәні	Бағалаубалмен
1 Жұмыс орнындағы тиімді - эквивалентті ауа температурасы, С	22	17-23	1
2 Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы, %	32	15-75	1
3 Ауа қозғалысының жылдамдығы	0,2	0,1-0,3	2

Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні	ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
						71

ауырлығының үшінші санатына тең деп есептеу керек. Оны мына формула бойынша интегралды бағалауды анықтаймыз:

$$I_m = \left(3 + 17 \times \frac{6 - 3}{(15 - 1) \times 6} \right) \times 10 = 36,1 \text{ балл}$$

Қосымшаға сәйкес еңбек ауырлығының санаты 3-ке тең.
Мына формула бойынша шаршағандықты есептейміз:

$$y = \frac{36,1 - 15,6}{0,64} = 32\%$$

Жұмысқа білеттілігінің деңгейін анықтаймыз, яғни формула бойынша шаршауға қарама-қарсы шаманыбылай анықтаймыз:

$$P = 100 - 32 = 68\%$$

Жеке бір адамға қауіп - нақты жеке адам үшін белгілі бір қызмет түрінің қауіптілігін іске асыруды сипаттайды. Жеке өндірістік қауіп-қатердің көрінісі жазатайым оқиғалар жиілігінің және кәсіби ауруларының көрсеткіштері болып табылады. Кәсіби көрсеткіші белгілі бір уақыт кезеңінде (жыл) 45 жұмыс істеушіге келетін жазатайым оқиғалар (кәсіптік аурулар) санын сипаттау үшін мына формуламен есептейміз:

$$K_c = T \cdot 365 / C,$$

мұндағы,

T – жарақаттанған (кәсіптік аурулар алған) адамдардың саны, ол бізде бір жыл ішінде 3 тең болған, соңғы 2019 жылына;

C – жұмысшылардың орташа тізімдік саны, ол бізде 45 адам саны.

$$K_c = T \cdot \frac{365}{C} = 3 \cdot \frac{365}{45} = 24$$

Яғни жылына 24 адам кәсіптік ауруларға оның ішінде жазатайым оқиғалар, жүйке-эмоциялық т.с.с шалдығуы мүмкін. Жұмысшы зиянды еңбек

					ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні		73

жағдайында беріледі арнайы киім және жеке қорғану құралдары, демалыс уақыты әр 2 сағат сайын 10 минут, күніне 0,5 литр сүт беріледі, 6 жұмыс күні қосымша демалыс беріледі, медициналық тексеру 2 жылда 1 рет еңбек зейнетақысын мерзімінен бұрын тағайындау. Қалған қызметкерлердің қалыпты еңбек жағдайлары.

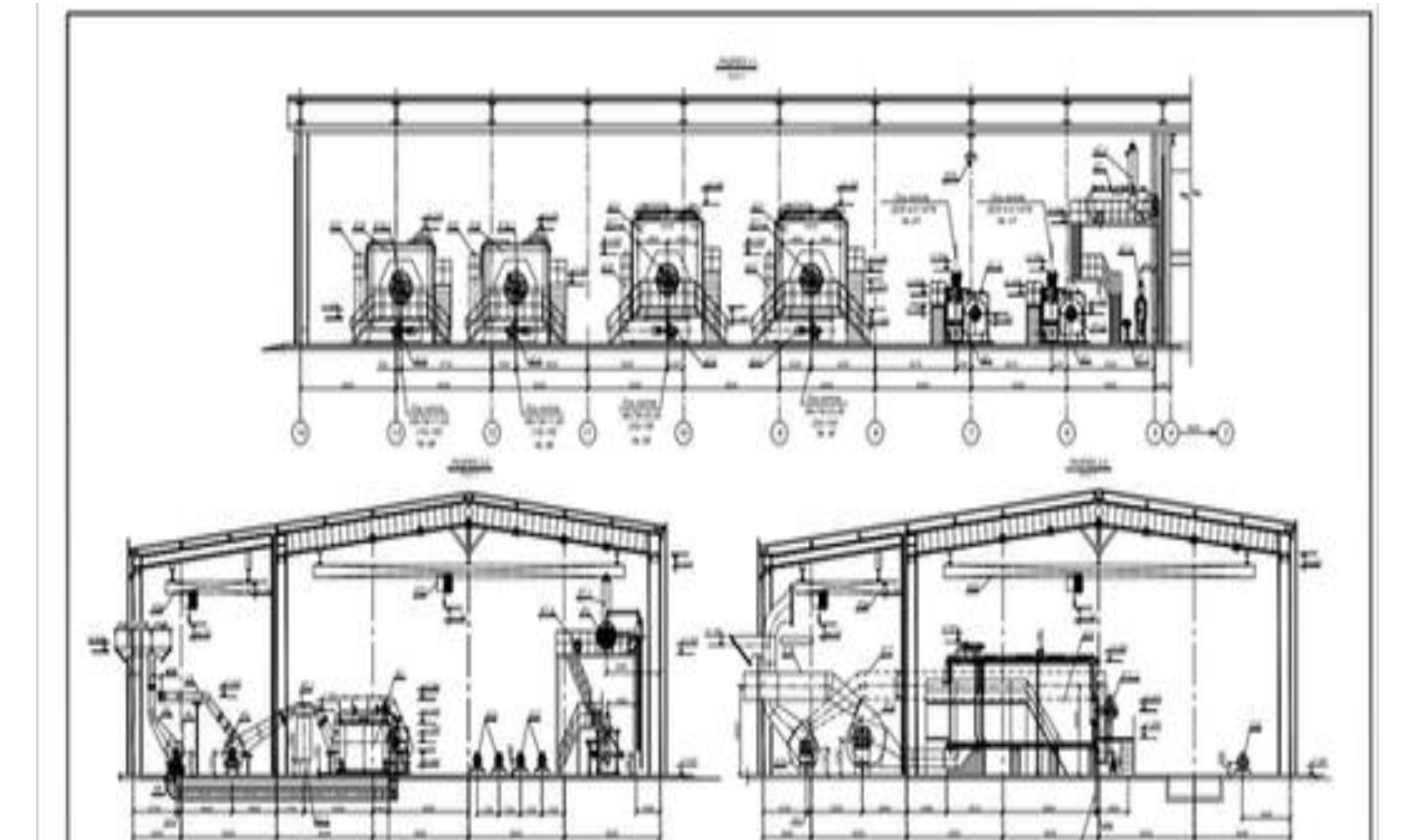
Қорытындылай келе :

1) Адамның жылу балансына әсер ету дәрежесі бойынша микроклиматтың қалай бөлінетінін және оның адам ағзасына қалай әсер ететінін талқыладым. Микроклимат өзгерген жағдайда қызметкерлерді қызып кетуден және тоңазудан қорғау қажет болады. Адамның жылу алмасуына әсер ететін және көңіл-күйін, жұмысқа қабілеттілігін, денсаулығы мен еңбек өнімділігіне және де құрылғылардың жұмыстың істеуіне қабілеттілігін жоғалтады. Сондықтан өзімнің өндіріс орнындағы ауаның салыстырмалы ылғалдығын анықтадым. Ол менің $\varphi = 72\%$ тең болды, яғни құрғақ термометр көрсеткіштері ылғалды термометр көрсеткішіне сәйкес келеді. Сондықтан өндірістік орындардағы жұмыс бөлмесіндегі микроклиматты бақылауда үнемі ұстап отыру қажет.

2) Жылу Электр Орталығының қоршаған ортаға әсерін яғни табағатқа және адам ағзасына әсері жайлы айта кеттім. ЖЭО-ның зияны бар секілді пайдасы да көп. Еңбек жағдайын талдау барысында өзімнің өндіріс орнының есебін шығардым. Барынша қоршаған ортаға зиянын азайтып, тиімді қылып жасауға тырысу қажет.

						ДЖ-5В071700-КО-ТЖ	Бет
Өзг.	Бет	Құжат №	Қолы	Күні			74

А - қосымшасы

Технологическая схема водогрейной части котельной "ЖАС КАНАЛ"

